

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

α. Σ

β. Λ

γ. Λ

δ. Σ

ε. Σ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο συντάκτης του κειμένου επιχειρεί να αποδείξει πως το περιβάλλον καθορίζει τη μελλοντική πορεία ενός εφήβου. Για να ενισχύσει την αξιοπιστία του αντιπαραβάλλει την κατάσταση που ισχύει στην επαρχία με αυτή που ισχύει στα μεγάλα αστικά κέντρα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει ότι ενώ στην επαρχία ο έφηβος έχει περιορισμένο εύρος επιλογών, στις μεγαλουπόλεις είναι τόσα πολλά τα ερεθίσματα που τελικά του βρίσκεται σε σύγχυση. Μέσω της αντιπαραθέσης αναδεικνύονται πιο έντονα οι διαφορές. Η σύγκριση πραγματώνεται γλωσσικά με τη διαρθρωτική φράση «Από την άλλη» και τονίζει περισσότερο τα παραδείγματα που δίνονται αντιθετικά για την απόδειξη της θέσης.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- Στην πρόταση επιλέγεται η παθητική σύνταξη.

- Ενεργητική Σύνταξη: *Οι γονείς και οι δάσκαλοι επηρεάζουν αποκλειστικά ορισμένους εφήβους.*
- Μετά τη μετατροπή δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο Υποκείμενο της πρότασης, δηλαδή στους γονείς και τους δασκάλους. Το ύφος καθίσταται πιο απλό και καθημερινό, ο λόγος πιο άμεσος και ζωηρός και το κείμενο περισσότερο εύληπτο.
- Το ρήμα «επηρεάζονται» επαναλαμβάνεται γιατί το ίδιο το θέμα του κειμένου είναι οι παράγοντες εκείνοι που επιδρούν στη διαμόρφωση της ταυτότητας ενός εφήβου και τον επηρεάζουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Έτσι, τονίζεται emphaticά η έννοια της επιρροής του νέου από το περιβάλλον του (κύριος προβληματισμός).

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Ο/Η μαθητής /τρια μπορεί να εξηγήσει με ποιο τρόπο η φύση όλη είναι συγκεντρωμένη γύρω από την νεαρή κοπέλα, αναφερόμενος σε συγκεκριμένους στίχους:

- Ο ίδιος ο ήλιος τη λούζει με το φως του και τη μεθάει (στ.1),
- ο ουρανός λάμπει για χάρη της (στ.4),
- τα χελιδόνια σχίζουν τον αέρα (στ.6),
- οι πελαργοί στον αέρα και τα παγόνια στη γη ξαφνιάζονται από την ομορφιά της (στ.8),
- το κλήμα, ο σκορπιός και ολόκληρος ο κόσμος μεθάει κοντά της (στ. 11)
- ο ερωδιός, τα σκουληκάκια και το ίδιο το νερό (στ. 13 -14) εκφράζουν τον πόνο της καθημερινότητας.

Στο δεύτερο ερώτημα αξιολογείται θετικά η δημιουργική φαντασία του μαθητή και ο βαθμός κατάκτησης του ποιήματος, μέσω της εσωτερίκευσης μιας εικόνας για τη μικρή Πορτοκαλένια.

Μπορεί να την φανταστεί ως μία όμορφη κοπέλα με ζεστό χαμόγελο και με ένα πρόσωπο φωτεινό και χαμογελαστό, ως μια ήσυχη και σεμνή προσωπικότητα που γοητεύει τους πάντες με την γλύκα και την εσωστρέφειά της ή όπως αλλιώς εκείνος/η επιθυμεί, βασισμένος/η πάντα στα δεδομένα του κειμένου.